

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС

навчальної практики

РЕГІОНОЗНАВЧА ПРАКТИКА

підготовки бакалавра

**спеціальності 291 міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії**

освітньо-професійної програми міжнародні відносини

Силабус навчальної практики «Регіонаознавча практика» підготовки бакалавра, галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», за освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини»

Розробник: Коцан Наталія Несторівна, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

Балак І.О.

Силабус навчальної практики затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

проф. Наталія КОЦАН

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	29 міжнародні відносини, 291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, ОПП міжнародні відносини, ОС бакалавр	Навчальна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Самостійна робота 112 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

ППІ Коцан Наталія Несторівна

Науковий ступінь **доктор географічних наук**

Вчене звання **професор**

Посада **професор, завідувач кафедри міжнародних відносин і регіональних студій**

Контактна інформація kotsan.natalia@vnu.edu.ua

Терміни практики **протягом семестру** [ПС-Розклад v.4.0](#)

III. ОПИС ПРАКТИКИ

АНОТАЦІЯ ПРАКТИКИ	Регіонаознавча практика передбачає удосконалення професійно-практичної підготовки студентів та забезпечує набуття ними визначених компетентностей з використанням матеріально-технічної бази
МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ	Мета навчальної практики – сформувати у здобувача професійні компетентності, необхідні для організації пошуку, обробки, аналізу інформації з проблем регіоналістики, регіонального розвитку, регіональної політики завдяки використанню інформаційно-комунікаційних технологій, а також для підготовки прикладних аналітичних розробок з відповідних тем. Основними завданнями навчальної практики є: - навчитися навичкам пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій; - оволодіти прийомами роботи з джерелами інформації, структурування отриманої інформації за певними параметрами; - вивчити та критично проаналізувати основні проблеми з обраної тематики; - аналізувати регіональні відміни соціально-економічного розвитку держав, їх регіональну політику; - оволодіти прийомами проблемного регіонального аналізу; - набути навичок практичної роботи з прогнозування регіонального розвитку, складання планів і комплексних програм розвитку регіонів; - набути практичних навичок роботи як автономно, так і у команді; - ознайомитись з методикою складання звіту з навчальної

		практики, його документального оформлення.		
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ		КОМПЕТЕНТНОСТІ		
		Інтегральна	Загальні	Спеціальні
		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов передбачає застосування теорій суспільних наук спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.	ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень. СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.
Програмні результати	<i>код критерію</i>	<i>Опис</i>		
	РН 1	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.		
	РН 6	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.		

	РН 9	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.
	РН 17	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1.Підготовчий	Формування уявлень про навчальну практику на основі ознайомлення з навчальним планом та освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини». Інструктаж про порядок проходження практики та техніки безпеки.
2.Ознайомлювальний	Ознайомлення з обов'язками здобувачів вищої освіти на практиці та обов'язками керівників практики від кафедри. Вибір індивідуального завдання. Ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо проходження практики і оформлення звіту.
3.Основний	Виконання індивідуального завдання: збір і обробка фактичного і статистичного матеріалу, написання текстового матеріалу результатів практики. Оформлення звіту.
4.Підсумковий	Подання звіту про проходження практики на кафедру. Захист практики. Проведення підсумків регіонально-ознайомчої практики з виділенням отриманих компетентностей.

V. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Виконання здобувачами індивідуальних завдань є важливим етапом у вирішенні основних завдань навчальної практики.

Індивідуальне завдання розробляється керівником практики індивідуально для кожного здобувача. Зміст індивідуального завдання повинен враховувати актуальні проблеми сфери регіоналістики і одночасно відповідати цілям і завданням навчального процесу. Крім того, індивідуальне завдання повинно відповідати здібностям і теоретичній підготовці здобувача.

Зміст індивідуальних завдань формується з урахуванням поточного стану міжнародних відносин, зовнішньої політики провідних країн світу, зовнішньої політики та інтересів України на міжнародній арені, регіональної політики держав світу, їх міжрегіонального співробітництва. Відповідні теми об'єднані в наступні групи:

- регіони і регіональна політика країн Заходу;
- регіони і регіональна політика країн Сходу;
- регіональна політика України та розвиток її регіонів.

На основі цих напрямів і здійснюється конкретна діяльність здобувача при проходженні практики.

Виконання індивідуальних завдань передбачає виділення двох етапів:

1. Загальна оцінка обраного напрямку дослідження. Так у рамках цього етапу повинні бути здійснені наступні кроки:

- складання загального уявлення про обрану тему дослідження;
- пошук інформації з різних джерел щодо обраної тематики, її фіксація з метою подальшої обробки та аналізу;
- визначення ключових чинників, пріоритетів і завдань, які визначають рівень регіонального розвитку і регіональної політики країн.

2. Підготовка звіту на основі зібраної інформації. Звіт має містити як зібрану емпіричну інформацію, дані, так і синтезовані висновки. Обсяг звіту має становити 10 – 15 сторінок.

Структурно звіт повинен складатись зі вступної частини, основних положень, висновків. У вступній частині (вступ) необхідно відобразити загальні відомості про країну, її місце на міжнародній арені, в міжнародному поділі праці, рівень соціально-економічного розвитку, адміністративно-територіальний устрій тощо.

Основні положення звіту можуть бути представлені декількома розділами. Наприклад, у Розділ 1 необхідно розкрити регіональні відміни аналізованого регіону країни за рівнями соціально-економічного розвитку, спеціалізацією господарства, демографічною ситуацією, рівнем забезпеченості природними ресурсами тощо. У Розділі 2 необхідно подати відомості про наявну комплексну програму розвитку регіону або стратегію його розвитку з виділеними пріоритетами і напрямками, цілями соціально-економічного зростання.

Висновки повинні містити коротке узагальнення матеріалу, визначення тенденцій регіонального розвитку. Після висновків розміщують список використаних джерел і літератури. Таким чином в межах виконання індивідуальних завдань, здобувачу вищої освіти слід критично оцінити зібрану інформацію з обраної теми та у процесі аналітичної обробки емпіричного матеріалу підготувати звіт.

ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ*

Регіони і регіональна політика країн Заходу

1. Регіони і регіональна політика США
2. Регіони і регіональна політика Канади
3. Регіони і регіональна політика Великої Британії
4. Регіони і регіональна політика Франції
5. Регіони і регіональна політика Німеччини

6. Регіони і регіональна політика Польщі

7. Регіони і регіональна політика Іспанії

Регіони і регіональна країн Сходу

8. Регіони і регіональна політика Японії

9. Регіони і регіональна політика Індії

10. Регіони і регіональна Китаю

11. Регіони і регіональна політика Республіки Корея

12. Регіони і регіональна політика Туреччини

Регіональна політика України та розвиток її регіонів

* здобувачі обирають один регіон однієї країни (згідно її адміністративного поділу)

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

6.1 Звіт здобувачів вищої освіти з практики приймає керівник практики від кафедри після закінчення терміну практики.

6.2 Оцінювання результатів практики здобувачів проводиться за 100-бальною шкалою з обов'язковим переведенням бальних оцінок до інституційної шкали. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки здобувача вищої освіти за підписом керівника практики від кафедри.

6.3 Підсумкова оцінка за практику обчислюється як середній бал за результатами виконання індивідуального завдання.

6.4 Здобувачу, який не виконав завдань практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно протягом наступного навчального року за індивідуальним графіком. Здобувач, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з університету.

Система оцінювання знань здобувачів та звіту з навчальної практики наведена у табл.6.1:

Таблиця 6.1.

Оцінка за зміст звіту	Оцінка за захист звіту	Сума
50	50	100
Оцінка за зміст звіту		
Відповідність змісту звіту меті та задачам практики, повнота та глибина розкриття питань, самостійність проходження практики, підготовки звіту		20
Додержання вимог щодо оформлення звіту (формат сторінки – книжкова, А4; поля 2,2,2,2 з усіх боків; шрифт Times New Roman, 14; інтервал між рядками 1,5; абзацний відступ 1,25). Приклад		5

оформлення у додатку	
Ґрунтовність зібраних даних, що характеризують виконану роботу	10
Заохочувальні (додаткові) бали за відповідальне ставлення до своїх обов'язків під час проходження практики, своєчасну підготовку та представлення звіту з практики	5
Заохочувальні (додаткові) бали за використання іноземних баз даних і джерел, звідки взято зібрану інформацію. Рекомендується, щоб вони складали не менше 20% всіх використаних джерел	10
Всього	50
Оцінка за захист звіту	
Ступінь володіння матеріалом роботи в процесі її обговорення, чіткість відповідей на задані питання	
Повнота розкриття змісту практики та звіту у доповіді та її якість	
Заохочувальні (додаткові) бали за презентацію звіту практики у вигляді стислого (на 1 сторінку) резюме іноземною мовою	
Всього	50

Переведення балів підсумкової оцінки у традиційну національну оцінку здійснюється за шкалою:

«Відмінно» (від 90 до 100 балів) – зміст і оформлення звіту практики відповідають стандартам. Характеристика Здобувача є позитивною. Здобувач дав повні та точні відповіді на всі запитання керівника практики щодо проходження практики і виконаної індивідуальної роботи.

«Дуже добре» (від 82 до 89 балів) - наявні окремі зауваження щодо змісту та оформлення звіту практики. Характеристика здобувача є позитивною. У цілому щодо цілей практики та її виконання здобувач загалом має тверді знання.

«Добре» (від 75 до 81 балів) – наявні несуттєві зауваження щодо змісту та оформлення звіту практики. Характеристика здобувача є позитивною. У відповідях на запитання керівника практики щодо проходження практики здобувач допустив окремі неточності, хоч загалом має тверді знання.

«Задовільно» (від 67 до 74 балів) – недбале оформлення звіту практики. Переважну більшість питань і завдань практики у звіті висвітлено, однак мають місце окремі розрахункові й логічні помилки. Характеристика здобувача в цілому є позитивною. Відповідаючи на запитання керівника практики, здобувач почувався невпевнено, збивався, припускався помилок, виявив поверхові знання.

«Достатньо» (від 60 до 66 балів) - невірне оформлення звіту практики. Деякі питання практики у звіті висвітлено, однак мають місце окремі логічні і аналітичні помилки. Характеристика здобувача в цілому є позитивною. Відповідаючи на запитання керівника практики, здобувач почувався невпевнено, збивався, припускався помилок, виявив поверхові знання.

«Незадовільно» (від 1 до 59 балів) – таку оцінку виставляють здобувачеві, якщо у звіті висвітлено не всі питання або роботу підготовлено не самостійно. Характеристика здобувача у частині ставлення до практики і трудової дисципліни є негативною. На запитання керівника практики здобувач не міг дати задовільних відповідей.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення	1. Коцан Н.Н., Коцан Р.І. Регіоналістика України. Навчально-методичний комплекс. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 25 с.
	2. Коцан Н., Гурський Т. Процес регіоналізації у Великій Британії <i>Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i> , 2020. №1(7). С. 132–138. DOI: https://doi.org/10.29038/2524-2679-2020-01-132-137 .
	2. Коцан Н.Н., Коцан Р.І., Матящук Ю.М. Методичні основи дослідження політичного розвитку держави. Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. (м. Луцьк, 6 грудня 2021 р.) Луцьк: Вежа-Друк, 2021. С. 240-242.
	3. Коцан Н.Н., Коцан Р.І., Сахнюк А. Методологічні основи дослідження туризму в регіоні. <i>Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i> . 2021. №1(9). С. 311–324. DOI 10.29038/2524-2679-2021-01-311-324.
Основна	1. Бутко М. Регіональна економіка в модернізаційному форматі. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 432 с.
	2. Європейська регіональна політика: підручник / за ред. Крисоватого А. та

	Ліщинського І. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с. 3. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення / наук. ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 205 с. URL: http://ird.gov.ua/irdp/p20180102.pdf 4. Навчальний посібник з дисципліни «Регіональна економіка» для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форми навчання // Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Київ, ДУТ, 2018. 55 с. 5. Потапова А.Г. Економічний потенціал регіонів України. Підручник. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2022. 415 с. 6. Регіони України: статистичний щорічник. URL: www.ukrstat.gov.ua. 7. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 372 с.
Додаткова	1. Булатова О. Інтеграційні процеси та глобальні регіони [Текст] / Олена Булатова, Юрій Чентуков, Ілля Чентуков // Журнал європейської економіки, 2018. Т. 17, № 3. С. 297-309. 2. Калитчак Р. Регіоналізм у європейських інтеграційних процесах. URL: http://kassiopeya.com/scripts/ajax.php?task=look_inside&id=hxqpqe4woopmg. 3. Кузь О. М. «Європа регіонів» як ідентичнісний проект / О. М. Кузь // Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції : монографія / [О. О. Безрук, В. С. Бліхар, Л. М. Герасіна та ін.] ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2019. С. 149–165. 4. Політична регіоналістика: методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» другого (магістерського) рівня / уклад. О. М. Кузь, І. В. Жеребятнікова, Д. С. Коротков. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 47 с.